

ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ
กับสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี : กรณีศึกษาสหกรณ์
ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน

**Impact of Cooperative Knowledge and Communication Factors on Member's
Participation to Conduct a Business With Agricultural Cooperative in
Ubonratchathani Province : a Case Study of a Below Standard Cooperative**

วันทอง คงคาพันธ์

ACADEMIC JOURNAL

UTTARADIT RAJABHAT UNIVERSITY
<http://research.uru.ac.th>

ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ
กับสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี: กรณีศึกษาสหกรณ์
ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน

Impact of Cooperative Knowledge and Communication Factors on
Member's Participation to Conduct a Business With Agricultural
Cooperative in UbonRatchathani Province : A Case Study of a Below
Standard Cooperative

วันทอง คงคาพันธ์ *

นลินี ทองประเสริฐ **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรและเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และการวิเคราะห์ค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และปัจจัยด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีเพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ , การสื่อสาร , การมีส่วนร่วม

*หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Abstract

The objective of this research is to study the impact of agriculture cooperative knowledge and communication factor on members' participation and to comparison a participated level of a member to conduct a business with agriculture cooperative based on gender ages, education levels, income, and membership period. A sample of the study concentrates on 400 members of agriculture cooperative in UbonRatchathani Province which have below standard performance cooperative. Basing on information from questionnaires, statistic analyses used in the research are percentage, mean, standard deviation, t-test statistic, F-test statistic, and Pearson's correlation coefficient.

The results illustrates that both agriculture cooperative knowledge and communication factors have high positive relationship with members' participation in doing a business with agriculture cooperative by having the statistical significance at 0.01 level. In addition, difference of gender, occupation, income, and membership period give different opinions on the participated levels in conducting a business with the cooperative by having the statistical significance at 0.01 levels. Moreover, the members who have different education levels raise different point of views in conducting a business with agriculture cooperative presented by 0.05 level of statistical significance value.

Keywords : cooperative knowledge, communication factor, participated level.

บทนำ

รัฐบาลได้ใช้สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในการแก้ไขปัญหาหนี้ของระบบของประชาชน ปัญหาความยากจนและปัญหาอื่นๆ แต่ภาพรวมสหกรณ์ยังมีจุดอ่อนอยู่มาก สาเหตุประการหนึ่งคือ ยังมีสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการพื้นฐานสหกรณ์ สหกรณ์ส่วนใหญ่ขาดความร่วมมือกับสมาชิก ทั้งนี้เพราะสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสหกรณ์อย่างถูกต้อง และชัดเจน ผลการพัฒนาการสหกรณ์ที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรคในอดีต คือสหกรณ์มักขาดคนที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสหกรณ์อย่างแท้จริงเข้ามาบริหารจัดการและสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการของสหกรณ์อย่างแท้จริง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสหกรณ์หรือทำให้ไม่สามารถพัฒนาสหกรณ์ตามความคาดหวังได้ (แผนพัฒนาการสหกรณ์, 2555) ในเขตจังหวัดอุบลราชธานีมีสหกรณ์การเกษตรที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจต่ำกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจำนวน 11 สหกรณ์ (ณ วันที่ 1 ม.ค. 2558) จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่โดยตรงในการแนะนำ ส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีจึงต้องการศึกษาว่าปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์และปัจจัยด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผล

การดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์หรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยและสำนักงานสหกรณ์จังหวัด อุบลราชธานีในการนำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์ มาตรฐานและสหกรณ์สามารถนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีความ เข้มแข็ง ส่งผลให้บรรดาสมาชิกได้มีส่วนร่วมและรับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่า มาตรฐานสหกรณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัด อุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาคือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการ สื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการ ดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ เกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มี ผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มจากประชากรจำนวน 400 ตัวอย่าง

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์
2. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ที่มี เพศอายุอาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ สหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัด อุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ

ทำธุรกิจกับสหกรณ์เกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำนวน 11 สหกรณ์ จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 137,062 คน (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี 2558 : 1)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane (1973 , อ้างถึงใน สมชาย วรภิเษมสกุล 2554: 171) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน (Proportions Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ประกอบด้วยขั้นตอนการมีส่วนร่วมของสมาชิกใน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ด้านติดตามประเมินผลและด้านการรับประโยชน์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยได้ตรวจสอบความสอดคล้องตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ผลการประเมินพบว่าแต่ละข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 ทุกข้อคำถาม จากนั้นนำไปทดสอบ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ชุด เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อให้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยแบ่งการเก็บข้อมูลตามสัดส่วนจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558 จำนวน 11 สหกรณ์ ซึ่งแจกแบบสอบถามทั้งหมด 400 ชุด ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด จำนวน 394 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่แจกจากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ลงรหัส (Coding) ข้อมูลเพื่อเตรียมไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เป็นลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์และสถิติที่ใช้มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้สถิติทดสอบค่า t สถิติทดสอบค่า F และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ Pearson ในการทดสอบสมมติฐาน

4. นำค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายเป็นรายข้อ

4.1 การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของแบบสอบถามมีมาตราส่วนประมาณค่าในการแปลความหมายตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 102-103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน	4.51-5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน	3.51-4.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน	2.51-3.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน	1.51-2.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน	1.00-1.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4.2 การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

(Hinkle D. E. 1998, p.118)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับของความสัมพันธ์
.90-1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
.70-90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50-70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30-50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00-30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย \bar{X} การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก โดยใช้การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีอาชีพเกษตรกรทำนามีการศึกษาระดับประถมศึกษามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ระยะเวลาการเป็นสมาชิกระหว่าง 5 – 10 ปี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์

ข้อที่	ข้อความถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S	แปลผล
1	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ในระดับมาก	3.02	1.01	ปานกลาง
2	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในระดับมาก	2.84	1.05	ปานกลาง
3	ท่านมั่นใจว่าการร่วมมือระหว่างสหกรณ์และสมาชิกจะก่อให้เกิดการประหยัดและมีอำนาจต่อรองสูงขึ้น	3.04	1.01	ปานกลาง
4	ท่านมีความเชื่อว่าการช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม	3.12	1.07	ปานกลาง
5	ท่านเห็นว่าสหกรณ์มีการช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน	3.06	1.08	ปานกลาง
6	ท่านรู้ถึงสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในระดับมาก	2.88	1.08	ปานกลาง
รวม		2.99	.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นต่อความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สมาชิกมีความเชื่อว่าการช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม ($\bar{X} = 3.12$) รองลงมาคือ สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์มีการช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน ($\bar{X} = 3.06$) และมั่นใจว่าการร่วมมือระหว่างสหกรณ์และสมาชิกจะก่อให้เกิดการประหยัดและมีอำนาจต่อรองสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.04$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสื่อสารของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์

ข้อที่	ข้อความคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S	แปลผล
1	คณะผู้บริหารสหกรณ์มีการจัดประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นประจำ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการบริหารจัดการสหกรณ์	2.91	1.06	ปานกลาง
2	มีการประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับทราบและเข้าร่วมกิจกรรมสหกรณ์	2.88	1.05	ปานกลาง
3	สมาชิกสหกรณ์ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ	2.85	1.05	ปานกลาง
4	ช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความเหมาะสม	2.85	1.07	ปานกลาง
5	ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่สมาชิกได้รับมีความครบถ้วนและทันเหตุการณ์	2.86	1.05	ปานกลาง
	รวม	2.87	.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ คณะผู้บริหารสหกรณ์มีการจัดประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นประจำเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ ($\bar{X} = 2.91$) รองลงมา คือ มีการประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับทราบและเข้าร่วมกิจกรรมสหกรณ์ ($\bar{X} = 2.88$) และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่สมาชิกได้รับมีความครบถ้วนและทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 2.86$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สมาชิกสหกรณ์ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอและช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.85$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์

การมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S	แปลผล
ด้านการวางแผน	2.71	1.03	ปานกลาง
ด้านการดำเนินงาน	2.64	1.01	ปานกลาง
ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	2.64	1.06	ปานกลาง
ด้านติดตามประเมินผล	2.65	1.11	ปานกลาง
ด้านการรับประโยชน์	2.66	1.04	ปานกลาง
รวม	2.66	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=2.71$) รองลงมาคือ ด้านการรับประโยชน์ ($\bar{X}=2.66$) และด้านติดตามประเมินผล ($\bar{X}=2.65$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการดำเนินงานและด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=2.64$)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์และปัจจัยด้านการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์

ตัวแปรที่ศึกษา	ด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์	ด้านการสื่อสาร
ด้านการวางแผน	.78**	.80**
ด้านการดำเนินงาน	.80**	.80**
ด้านการตัดสินใจแก้ไขปัญหา	.75**	.75**
ด้านติดตามประเมินผล	.73**	.78**
ด้านการรับประโยชน์	.78**	.80**
ภาพรวมการมีส่วนร่วม	.81**	.83**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์และปัจจัยด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .81 และ .83 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษารายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และประโยชน์จากการร่วมมือกันเป็นสหกรณ์ สมาชิกจึงมีความสนใจเอาใจใส่ในกิจการและงานของสหกรณ์ จึงนำมาซึ่งความร่วมมือกันและการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำธุรกิจระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ด้วย สอดคล้องกับ วิเชียร ชมสุวรรณ (2552 : 55-57) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

2. ปัจจัยด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อสมาชิกได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นประจำจึงทำให้ได้รับทราบการประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ข้อมูลข่าวสารการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อย่างครบถ้วนและทันเหตุการณ์ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารแบบสองทางที่สมาชิกสามารถสนทนาโต้ตอบระหว่างบุคคลและสร้างการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การระดมปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุวิธีการแก้ไขปัญหาและร่วมกันวางแผนปรับปรุงการบริหารงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อภรณ์ ปาละวัน (2553 : 86-102) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของสตรีในเขตพื้นที่ตำบลเกตรี อำเภอเมืองจังหวัดสตูลผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผลการดำเนินงาน คือ ระดับการได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ การได้รับรู้ข่าวสารจากเพื่อนบ้าน (คำพูดปากต่อปาก) รองลงมาคือผู้นำชุมชนหรือผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ อบต. หรือภาครัฐ สอดคล้องกับ ศิรินาถ อังสุพานิช (2555 : 93-108) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า แหล่งการรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก

3.1 สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายและเพศ

หญิงมีลักษณะและโครงสร้างทางชีวภาพที่แตกต่างกัน ความสามารถและความต้องการจึงมีความแตกต่างกัน ทำให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทิพวัล มะลิแสง (2553 : 59) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่าการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามเพศ มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

3.2 สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่และต้องการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการในการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยไม่คำนึงถึงอายุที่ต่างกันจึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุนันทา พูลสิงห์ (2554 : 69) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตอำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีอายุต่างกัน พิจารณาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตอำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.3 สมาชิกสหกรณ์ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ที่แตกต่าง ทำให้สมาชิกแต่ละคนมีความรับผิดชอบและช่วงเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน บางอาชีพอาจไม่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ สอดคล้องกับ รัชดาภรณ์ ประถมวงษ์ (2555 : 91) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานของเทศบาลตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ทำให้มีความรู้ สภาพสังคมความเป็นอยู่มีความแตกต่างกัน ทำให้มีความสนใจในการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับ ทิพวัล มะลิแสง (2553 : 59) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่าการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามระดับการศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

3.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ทำให้สภาพสังคมความเป็นอยู่และความต้องการมีส่วนร่วมกันในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการในการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทิพวัล มะลิแสง (2553 : 59) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบระดับการมี

ส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน

3.6 สมาชิกสหกรณ์ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์แตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิเชียร ชมสุวรรณ (2552 : 56) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. คณะกรรมการดำเนินการควรจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ ระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ สิทธิ หน้าที่ของสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การศึกษาอบรมเป็นพิเศษแก่สมาชิกใหม่เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์มากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นก็จัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ทบทวนเป็นประจำทุกปี โดยเลือกช่วงเวลาที่มีความเหมาะสมเพราะสมาชิกมีอาชีพแตกต่างกันอาจทำให้แต่ละคนมีความรับผิดชอบและช่วงเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรทำนา ดังนั้น ควรเลือกช่วงเวลาว่างจากการทำเกษตรซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดที่สมาชิกจะสามารถร่วมการอบรมได้และการจัดอบรมหลายรุ่นจะทำให้สมาชิกเข้าร่วมการอบรมได้มากขึ้น

2. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ ควรเร่งงานพัฒนาและส่งเสริมความรู้สหกรณ์ไปในพื้นที่ที่มากยิ่งขึ้น โดยการจัดทำแผนพัฒนาความรู้ด้วยการส่งวิทยากรลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้แก่สหกรณ์และสมาชิก นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมผู้นำกลุ่มที่เป็นประธานกลุ่มสมาชิกให้มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากรเครือข่ายด้านการสหกรณ์ให้สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์และรับทราบถึงบทบาทและสิทธิ หน้าที่ของสมาชิกที่พึงกระทำต่อสหกรณ์และให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งแก่สมาชิกและสหกรณ์หากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นแล้วย่อมตระหนักถึงความเป็นเอกลักษณ์ของสหกรณ์ที่ว่า เจ้าของ ผู้บริหาร ลูกค้า เป็นบุคคลเดียวกัน ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเพิ่มด้วยเช่นกัน

3. สหกรณ์ควรปรับปรุงช่องทางการสื่อสาร หรือการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น เช่น การจัดทำคู่มือสมาชิกให้รู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การจัดตั้งศูนย์ข่าวสารสหกรณ์กระจายไปตามกลุ่มของสมาชิก การใช้จดหมายข่าว แผ่นพับที่ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่ายและมีรูปแบบที่น่าสนใจ รวมถึงต้องมีการส่งข่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สมาชิกมีความตื่นตัวและรับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของสหกรณ์ตลอดเวลา นอกจากนี้ สหกรณ์ควรจัดประชุมกลุ่มสมาชิกเพื่อพบปะพูดคุยกับสมาชิกให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นการสื่อสารแบบสองทางที่สมาชิกสามารถสนทนาโต้ตอบ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การระดมปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาและร่วมกันวางแผนปรับปรุงการบริหารงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากสหกรณ์มีการปรับปรุงการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้วอาจจะทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปัจจัยด้านการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อเป็นการทดสอบให้เห็นชัดเจนว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดและนำผลการศึกษาที่ได้นั้นเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำสหกรณ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยภาวะผู้นำสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมากน้อยเพียงใด หากมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงก็สามารถนำผลการศึกษาที่ได้นั้นเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี, (2558). แบบรายงานการจัดมาตรฐานสหกรณ์. มปท.
- ทิพวัล มลิแสง. (2553). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- รัชดาภรณ์ ประถมวงษ์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาล ตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิเชียร ชมสุวรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสุพรรณบุรี. การศึกษา ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิรินาถ อังสุพานิช. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงไผ่ จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ส่งเสริมสหกรณ์,กรม. (2555). แผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555-2559).
- สุนันทา พุสิงห์. (2554). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตในเขต อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมชาย วรกิจเกษมสกุล.(2554). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.อุตรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- อาภรณ์ ปะลาวัน. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของสตรี ในเขตพื้นที่ตำบลเกตุรี อำเภอเมือง จังหวัดสตูล.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Hinkle, D.E, William ,W. and Stephen G. J. (1998). Applied Statistics for the Behavior Sciences. 4thed. New York : Houghton Mifflin.